

1. sz. melléklet

DABAS VÁROS POLGÁRMESTERE RÉSZÉRE!

Javaslat a

Dabas építészeti értékei (a klasszicista kúriák múltja és jelene)

*„[nemzeti érték megnevezése]”
települési értéktárba történő felvételére*

Készítette:

Tapodi Katalin..... (név)

..... (aláírás)

Dabas, 2015. 01. 06..... (település, dátum)

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Tapodi Katalin, a Kossuth Művelődési Központ igazgatója

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Tapodi Katalin

Levelezési cím: 2370 Dabas, Szt. István u. 58.

Telefonszám: +36 30/9407 912

E-mail cím: igazgato@kmkdabas.hu

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése:

Dabas építészeti értékei (a klasszicista kúriák múltja és jelene)

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:

☐ agrár- és élelmiszergazdaság

☐ egészség és életmód

☐ épített környezet

☐ ipari és műszaki megoldások

☒ kulturális örökség

☐ sport

☐ természeti környezet

☐ turizmus

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

2370 Dabas, Kossuth László u. 19.

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezzük

☒ települési

☐ tájegységi

☒ megyei

☐ külhoni
magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A Dabason fellelhető klasszicista kúriák múltját és jelenét mutatja be az a gazdag dokumentációs anyag, amely elegáns formában és reprezentatív kivitelben a Kossuth Ház Galériában nyaranta kerül bemutatásra, az intézményegység állandó kiállításaként.

Részletes leírás mellékelve.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A klasszicista építkezésnek egyedi stílusváltozata a kúriaépítészet, melynek fő területei a pestkörnyéki alföldi községek és falvak voltak. Dabason igazi értéküket máshol nem található nagyszámú együttes előfordulásuk jelenti.

Az építészeti örökségünk meghatározó részét képező kúriák történetének, régi és mai állapotának bemutatása nem csak értékörzés, de a fiatalokkal való megismertetésük során megismerik múltjukat, gyökereiket, erősödik bennük a lokálpatriótizmus érzése.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

- Rados Jenő gyűjtemény (OMvH fotótár)
- Imrényi Szabó Imre: Öreg udvarházak
- OMvH fotótára
- Pest-Pilis-Solt vármegye közigazgatási térképe (1811, Balla Antal gyűjtemény)
- Készített fotók 1992 – 1999 között

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

2. A magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

A klasszicista építkezésnek egészen egyedi stílusváltozata az, amely a városokban (mint Nagykőrös) és a falvakban (mint Dabas) kialakult. A kúriaépítészet fő területei a pestkörnyéki alföldi községek és falvak voltak. Dabason igazi értéküket máshol nem található nagyszámú együttes előfordulásuk jelenti.

1997-ben készült el először a nagyszabású dokumentációs kiállítás, mely a Dabason még fellelhető, vagy már lebontott klasszicista kúriákat mutatta be. A kiállítás 46 épület leírását, építészeti elemzését, régi és mai állapotát mutatta be, 50 db. 120x200 cm-es tablón. Az anyag gyűjtésének és rendszerezésének szakmai irányítója Klaniczay Péter építészmérnök volt, akkor az Országos Műemlékvédelmi Hivatal osztályvezetője. A dokumentációs anyagból az Ezredfordulóra elkészült egy 80 oldalas reprezentatív album, amely az egyes épületek leírását magyar, angol és német nyelven is tartalmazza.

2008-ban modernebb, kezelhetőbb, könnyebben szállítható és kiállítható formában elkészült a gazdag dokumentációs anyag átdolgozása, amely Kerekes László grafikusművész rendkívüli szakmaiságát, ízlését jelzi.

Könnyen szerelhető alumínium installációs keretekbe kerültek a dokumentumok. 70x100 cm-es keretekbe helyeztük el a felújított anyagot, így alkalmassá vált a vándoroltatásra. Új fotókkal, alap- és homlokzati rajzokkal, időközben előkerült archív dokumentumokkal egészítettük ki a kiállítás anyagát. Ez a dokumentáció 44 tablóból álló gyűjtemény. A teljes anyag 37 dabasi kúriát mutat be archív és jelenkori felvételekkel, alap- és homlokzati rajzokkal, területi elhelyezkedési rajzokkal.

A kiállítási anyagot gyűjtötte, a kiállítás forgatókönyvét készítette: Tapodi Katalin művelődésszervező. Szakértő volt: Klaniczay Péter építész.

A kiállítást tervezte és a grafikai munkákat végezte: Kerekes László grafikusművész.

Fotó: Gyurman Tibor és Klaniczay Péter. Archív felvételek: Rados Jenő, Imrényi-Szabó Imre, Országos Műemlékvédelmi Hivatal fotótára

A térség és a megye több települése kérte már a kiállítás bemutatásának lehetőségét. Korábban az Országos Műemlékvédelmi Hivatal Pincegalériájában, a Budai Várban már bemutatásra került a kiállítás, nagy sikerrel.

Elsődleges célunk a dokumentációs anyag gazdag értékének megőrzése, további bővítése, de mint a Kossuth Ház Galéria állandó anyagának szeretnénk további bemutatási lehetőséget is teremteni.

